

GEMERKTE OOIEVAARS.

A mijn oproep om steun tot het merken van jonge ooievaars met aluminiumringen van de Vogelwacht te Rossitten in dit voorjaar volgde al spoedig de eene aanmelding na de andere, zoodat tenslotte de vijftig ringen, die Dr. Thieneman mij had toegezonden, alle verdeeld waren. Mijn verwachtingen waren dan ook hooggespannen, doch zijn slechts ten deele verwezenlijkt. Immers van deze 50 ringen hebben er in het geheel slechts 18 de plaats hunner bestemming bereikt, en wel 4 te Baarn en 14 te Zevenbergen terwijl de overige mij deels teruggezonden zijn, deels door de medewerkers voor het volgende jaar bewaard worden.

Te Baarn werden 4 jonge ooievaars voorzien van de nummers 3256, 3257, 3258 en 3259 op 18 Juni 1910 door bemiddeling van den heer J. Dekker.

Te Zevenbergen werden door bemiddeling van den heer E. Mercier de jongen in drie nesten geringd, en wel: door den heer J. Ruyssenaars, Langeweg, de nummers 3271, 3273 3274, 3277, 3278 op 25 Juli; door den heer W. den Engelsen, Zevenbergsche Hoek, de nummers 3270, 3272, 3275, 3276 en 3279 op 6 Juni; door den heer D. den Engelsen, de nummers 3250, 3251, 3253 en 3254 op 21 Mei.

Eenige andere medewerkers, Mej. Dr. P. J. de Rooy, te Amsterdam, en de heer Ds. P. W. J. van den Berg, te Nijveen, die dit jaar niet slaagden, zullen de hun toegezonden ringen het volgende jaar trachten te plaatsen. Ook de heer Dekker, te Baarn, zegde mij reeds zijn medewerking voor het volgende voorjaar weer toe. Mogen vele lezers van *D. L. N.* dit voorbeeld volgen!

Eén der gemerkte jonge ooievaars, en wel No. 3275, heeft nadat hij de wijde wereld was ingevlogen, niet lang van zijn vrijheid genoten, doch werd reeds spoedig gevangen. Niet door Boschjesmannen in de Kalahariwoestijn doch door den heer Pieter Vos, tuinier te Hooze Zwaluwe aan den Moerdijk. Ziehier de geschiedenis. Omstreeks half Augustus waren op het stoomgemaal van een polder nabij Hooze Zwaluwe, op een goed uur afstands van Zevenbergen, een 50- of 60- tal langbeenen vergaderd, blijkbaar met het doel besprekingen te houden betreffende den aanstaanden trek. Men scheen hieromtrent maar niet tot volkomen overeenstemming te geraken en de debatten waren somtijds vrij heftig. Vooral onze jeugdige No. 3275 roerde duchtig zijn snavel, zeer tot ergernis der oudere en wijzere ooievaars, voor wier bedachtzame gebaren en gewichtige zinswendingen hij niet het minste respect toonde. Tenslotte werd het zoo erg, dat een hunner het noodig achtte, den jeugdigen druktemaker een kleine vermaning toe te dienen, tengevolge waarvan deze in den schoorsteen van het stoomgemaal terecht kwam. Uit deze netelige positie werd het jongemensch verlost door den machinist, die hem echter aan een der vleugels kortwielte. Niettemin wist het bijdehandje weg te loopen, doch werd spoedig daarna, en wel op den 21 Augustus, in den polder opnieuw gegrepen door den tuinman Vos, die hem in zijn tuin zette en met kikkers en visschen voedde. Het ringetje met den naam Rositten ziende en zich herinnerend, dat hij daarover kort te voren iets in de courant gelezen had, gaf hij er de Vogelwarte kennis van, die, de Nederlandsche taal niet voldoende machtig zijnde, het epistel weer aan mij opzond. Daar de ooievaar niet meer vliegen kon en de heer Vos er terecht tegen op zag, hem te doen overwinteren, heeft hij hem op mijn aanraden naar de Diergaarde te Rotterdam gebracht, waar hem (d. w. z. den ooievaar) een welwillende opname te beurt viel.

Treuriger liep het af met een der andere gemerkte ooievaars, en wel met No. 3258 te Baarn. De jongen in dit nest groeiden, naar de heer Dekker mij berichtte, voorspoedig op, waren dagelijks meer en beter te zien, en stonden tenslotte nu en dan te klapwieken, tot den 27en Juli één van hen, waarschijnlijk door het dringen of wel door een windvlaag, van het nest omlaag viel, waarbij beide pooten glad afbraken, zoodat de heer Dekker door den boer terstond erbij geroepen, zijn hoop, de pooten nog te kunnen zetten, moest opgeven, en het dier zoo spoedig mogelijk moest worden afgemaakt.

De andere jongen vlogen kort daarna uit, doch keerden geregeld op het nest terug. Nadat reeds eenige dagen te voren zich meermalen een troep van 20 of 25 ooievaars boven Baarn vertoonde, verdwenen de jongen den 16 Aug. voorgoed. De oude ooievaars bleven nog geregeld het nest bezoeken tot 31 Aug., volgens den boer later dan vorige jaren, en verdwenen toen ook.

Zoo vliegen er dus op het oogenblik waarschijnlijk nog 16 geringde ooievaars rond. Dat dit aantal zoo beperkt is heeft één voordeel: wanneer het volgende jaar ergens een geringde ooievaar op een nest verschijnt, zal het makkelijker zijn uit te maken, waar hij vandaan komt ook zonder dat de vogel gevangen en het nummer afgelezen kan worden.

Moge echter in het volgende voorjaar door veler medewerking het aantal geringde ooievaars in Nederland aanzienlijk toenemen! Aanmeldingen zijn nu reeds zeer welkom bij

Zoöl. Station, Helder.

H. C. DELSMAN.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

LITERATUUROVERZICHT.

Wo die Natur reich ist, da sind auch die Raubtiere reich vertreten; niemals beeinträchtigen sie den Bestand ihrer Beute. Noch nie haben die Löwen und Leoparden die grossen Antilopenherden verringert, bevor der Weisse kam; nie haben die Raubvögel Nordamerika's die Wandertaubenscharen vernichtet, trotzdem sie diesen stets in Massen folgten. Nur wir selbst sind am Rückgang unserer Natur schuld!

Dr. GUENTHER.

Het in het vorige overzicht genoemde mooie ornithologisch werk van Pycraft »A History of Birds« is één deel van een serie van vier à f 7.35, getiteld *Animal Life, an evolutionary natural history, edited by Pycraft*; Vol I. Mammals, II. Birds, III. Reptiles, Amphibia, and Fishes, IV. Invertebrates; Contributors Beddard, Boulenger, Cunningham, Kirkpatrick, Rennie, Lydekker, Thomson, Woodward. »It gives an intelligent account of the history, relationships, and every day life of animals, in the light of recent advances in Biology, from the standpoint of the evolutionist and the field naturalist.«

Het deel vogels is het eenige deel dat reeds uitgekomen is, en dit is bewerkt door Pycraft zelf. Ray Lankester schrijft een voorrede en is een en al roem over dit vogelboek en ik ben het volkomen met hem eens. Hij wijst er ook op, dat er geen zoologisch boek mogelijk is, dat de dieren in iedere richting kan behandelen, en dat bovendien onze kennis steeds groeiende is en geheel nieuwe aanwinsten krijgt, zoodat niemand moet meenen, dat er te veel boeken komen; ieder boek is welkom als het werkelijk een *nieuw* boek is en indien het door een werkelijken *kenner* is geschreven. »En«, laat hij er op volgen, »dit werk is een totaal nieuw boek en de voortreffelijke ornitholoog Pycraft is een kenner van den eersten rang.«

Ook ik vind dit werk een prachtige stap vooruit in de moderne ornithologische studie. Systematische werken moeten er natuurlijk ook zijn bij wijze van catalogus of museum, maar dan moeten zij ook alléén als zoodanig beschouwd worden en zich niet als studieboeken voordoen.

Pycraft wil een studieoverzicht over de groep »Aves« geven en laat ze zien als een deel van 't geheel, en zegt ons hoe dit deel geworden is, welke rol het vervult en welke handelingen door dit deel volbracht worden en hoe die acties te verklaren zijn. De schrijver zegt zelf er over: »Het is mijn streven om het vogelleven te laten zien van het standpunt van den Evolutionist; de geboorte en groei van de verschillende typen, hetzij ze beschouwd worden als groote groepen of als geographische rassen zet ik in breede lijnen uiteen. De uitwendige schoonheid van vorm en kleur der vogels heeft de ornithologen zóózeer verblind, dat ze maar weinig attentie schonken aan de mogelijke factoren die in 't spel waren bij 't ontstaan van deze eigenaardigheden. Het doel van dit boek is, de studie der vogels te maken tot een studie van levende organismen (dus in groote tegenstelling met de ouderwetsche ornithologen, die er helaas heden nog wel zijn, die als collectionneurs maar doode huiden opstapelen en beschrijven zonder eenige kosmische en biologische kennis of studie. Ref.). De vogels zijn voor mij gevormd gedeeltelijk door een aangeboren constitutie, en gedeeltelijk door dien